

Problematiske retningslinjer

Espen Nicolaisen

Jørgen Edvin Westgren
Yngre psykologers utvalg (YPU)

Yngre psykologers utvalg etterlyser faglig begrunnelse for innskrenkingen av bruk av videokonferanse i veiledning.

VEILEDNING

PSYKOLOGFORENINGEN ARBEIDER i disse dager med reviderte retningslinjer for veiledning under spesialisering. Retningslinjene tar særskilt sikte på å regulere bruk av videosamtaler i veiledning og foreslår at denne tillates i mindre enn halvparten av den totale veiledningstiden. For psykologer i spesialisering utenfor bynære strøk kan dette medføre ufrivillig økning i spesialiseringstiden.

Psykologforeningen har til dags dato ikke hatt noen retningslinjer som spesifikt omhandler bruk av videokonferanse i veiledning. Som følge av økt bruk er det fornuftig at det innføres reguleringer. Et sentralt og ufravikelig krav i denne sammenheng er god nok teknisk kvalitet på utstyr og tilstrekkelig sikkerhet rundt person-/pasientopplysninger. Veileder og psykolog bes vurdere og bekrefte dette før veiledningen begynner. De nye retningslinjene presiserer videre at selv om veiledningen via videokonferanse er faglig forsvarlig og både tekniske og sikkerhetsmessige krav er oppfylt, kan den ikke overstige 50 prosent av den totale veiledningstiden. Dette har åpenbare konsekvenser for psykologer i spesialisering utenfor tettbygde strøk, som risikerer at spesialiseringsperioden forlenges unødig. Til tross for det som fremstår som en betydelig og potensielt geografisk diskriminerende konsekvens av de nye retningslinjene, har ikke Psykologforeningen oppgitt noen faglig begrunnelse.

Mot samfunnsutviklingen

Videokonferanse benyttes i stor skala i norsk helsevesen, både til direkte pasientkontakt og til administrative funksjoner og veiledning. Universitetssykehuset i Nord-Norge har siden 2011 brukt videokonferanse for å dekke vaktfunksjonen for legespesialister på de distriktpsikiatriske sentrene. I enkelte enheter gjennomføres store deler av behandlingen via videosamtaler eller andre teknologiske kommunikasjonsmåter med svært gode resultater, for eksempel i OCD-team. Teknikk og sikkerhet er ikke lenger en hindring for bruk av videosamtaler i veiledning, og det som framstår paradoksalt for YPU at Psykologforeningen skal være mer restriktiv når det kommer til bruk av videosamtaler i veiledning mellom spesialist og psykolog, enn i direkte pasientkontakt.

Som følge av den teknologiske utviklingen i helsesektoren ble Psykologenes interesseforening for digital helse (DigPsyk) etter forrige landsmøte tatt opp som interesseutvalg i psykologforeningen. I samme landsmøte ble prinsippprogrammet til foreningen tilføyd følgende formulering: «Psykologforeningen skal tilstrebe å ha en aktiv rolle i å nyttiggjøre teknologi i psykologfaglig arbeid, på forsvarlig vis.» Det er en åpenbar selvmotsigelse å innføre disse retningslinjene og samtidig hevde at det jobbes aktivt for å nyttiggjøre seg teknologi i det psykologfaglige arbeidet.

Gitt de gode teknologiske og sikkerhetsmessige rammene og Psykologforeningens ønske om å utvide bruken av slike verktøy i sensitivt arbeid, fremstår kostnaden av de foreslåtte retningslinjene for psykologer i spesialisering som særlig påfallende. I mange tilfeller vil veiledning over videosamtale være det eneste alternativet som muliggjør jevnlig veiledning. Dette vil særlig gjelde for psykologer i distriktene, og for psykologer som ønsker å spesialisere seg i en av de mindre utbredte spesialitetene. Med lovfestet krav om psykolog i kommunene vil det bli stor økning i antallet psykologer i mindre kommuner. Mange av disse vil være relativt nyutdannede. For mange av dem kan muligheten til å spesialisere seg være avhengig av at det finnes fleksible løsninger for veiledning. For å avhjelpe personer som påvirkes av endringene, anbefaler Psykologforeningen at det heller legges opp til hele eller halve veiledningsdager i tilfeller der det er lang reisevei mellom veileder og psykolog. Følgene av denne innstillingen kan være at veiledning vil foregå mer sporadisk og dermed gi veileder redusert mulighet til å påvirke tidssensitivt arbeid i klinikk.

Slik YPU vurderer det, foreligger det ingen psykologfaglige eller teknologiske grunner for å gå inn for en universell begrensning i bruk av videosamtale i veiledning. Dersom det ligger faglige vurderinger til grunn som ikke er gjort tilgjengelig i den løpende debatten, oppfordrer YPU til å legge disse frem slik at bedre løsninger kan identifiseres enn en universell begrensning av bruken av videokonferanse.

Retningslinjene ble behandlet i Fagutvalget for felleselementene 13.03.18, og vil i siste instans bli lagt frem for sentralstyret for endelig vurdering og vedtak. Det er med andre ord ikke for sent til å moderere retningslinjene. YPU vil på det aller sterkeste anmode fagutvalget og Sentralstyret om å følge Psykologforeningens egen politikk og samfunnsutviklingen også i denne saken.

YPU foreslår følgende to prinsipper for utformingen av de nye retningslinjene:

For det første bør retningslinjene ha til hensikt å sikre at veiledningen oppfyller et minstekrav angående faglighet, tekniske og sikkerhetsmessige forhold, uavhengig av hvilket format veiledningen gis i. For det andre bør veileder og psykolog dele ansvaret for veiledningens struktur med tanke på fysiske møter og veiledninger over videosamtale.